

Jäsenyhdistysten mallisäännöt

Sisältö, hyväksyminen ja käyttöönotto
Koulutustilaisuudet yhdistysten aktiiveille.

Uudet mallisäännöt

- Hallitus muutti yhdistysten mallisääntöjä Pardian ja Pron liittofuusion toteuduttua 24.10.2018. Uusien mallisääntöjen muotoilussa on otettu huomioon myös julkinen sektori.
- Yhdistysten toiveiden mukaan uudet mallisäännöt mahdollistavat
 - varajäsenten nimeämisen hallitukseen
 - kahden vuosikokouksen pitämisen
- Hallituksen päätöksen mukaisesti yhdistysten on muutettava sääntönsä vastaamaan mallisääntöjä vuoden 2019 aikana
 - aiemmat poikkeamat hyväksytään edelleen

Mitä yhdistyksen säännöissä on mainittava?

1. Yhdistyksen nimi ja kotipaikka
2. Tarkoitus ja toiminta
3. Yhdistyksen kieli
4. Yhdistyksen puolueettomuus
5. Jäsenet
6. Jäsenyydestä eroaminen ja erottaminen
7. Jäsenmaksut
8. Yhdistyksen luottamushenkilöt
9. Hallitus
10. Yhdistyksen nimen kirjoittaminen
11. Tilikausi ja tilintarkastus
12. Yhdistyksen kokoontuminen
13. Yhdistyksen varsinainen kokous
14. Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen
15. Saavutetut jäsenoikeudet

1. Yhdistyksen nimi ja kotipaikka

Yhdistyksen nimi on _____ Pro ry

ja sen kotipaikka on _____.

Yhdistys on Ammattiliitto Pro ry:n jäsenyhdistys ja sen toiminta-alue on

_____.

Ammattiliitto Pro ry:tä nimitetään näissä säännöissä liitoksi ja jäsenyhdistystä yhdistykseksi.

Yhdistys sitoutuu noudattamaan liiton sääntöjä ja liiton edustajiston sekä hallituksen tekemiä päätöksiä.

2. Tarkoitus ja toiminta

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia jäsentensä työolojen, palkkojen ja muiden **työ- ja virkasuhteen** ehtojen parantamiseksi, tasa-arvon edistämiseksi sekä heidän työmarkkina-asemansa vahvistamiseksi. Yhdistys edistää korkeaa järjestäytymisastetta työpaikoilla ja työskentelee jäsentensä keskinäisen yhteenkuuluvuuden kasvattamiseksi ja lujittamiseksi liitossa ja yhdistyksessä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys

- avustaa ja tukee henkilöstön edustajien valintaa ja toimintaa työpaikoilla
- avustaa ja tukee liiton alueellista ja työpaikkatoimintaa
- avustaa ja tukee yksittäisiä jäseniä heidän etujensa ja oikeuksiensa turvaamiseksi työelämään ja **työ- ja virkasuhteisiin** liittyvissä asioissa
- avustaa ja tukee liiton **työ- ja virkaehto-** ym. neuvottelutoimintaa liiton sääntöjen 20 § :n pohjalta
- järjestää edunvalvontaa tukevaa koulutusta ja tiedotusta sekä neuvontatilaisuuksia
- voi järjestää jäsenkunnan aktivoimiseen suunnattua vapaa-ajantoimintaa

3. Kieli

Yhdistyksen kielenä on suomi.

4. Yhdistyksen puolueettomuus

Yhdistys on puoluepoliittisesti sitoutumaton.

5. Jäsenet

Yhdistyksen jäseniksi voidaan hyväksyä **julkisella ja yksityisellä alalla** työskentelevät henkilöt sekä heihin verrattavat palkansaaja-asemassa olevat ammattiharjoittajat, jotka hyväksyvät yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt.

Hyväksymisestä päättää yhdistyksen hallitus.

Henkilön liittyessä jäseneksi jäsenyhdistykseen hänen on liityttävä samalla myös liiton henkilöjäseneksi ja toimitettava liitolle pyydetyt jäsensuhteeseen liittyvät ja liiton jäsenmaksun sekä yhdistyksen oman jäsenmaksun perintää varten tarvittavat tiedot sekä niissä tapahtuneet muutokset.

Kun jäsen jää pysyvästi eläkkeelle, jäsenen tulee erota yhdistyksestä ja halutessaan hän voi siirtyä liiton rajoitetuin jäsenoikeuksin toimivaan senioriyhdistykseen. Tämä määräys ei koske niitä yhdistyksen eläkeläisjäseniä, jotka ovat kuuluneet yhdistykseen ennen näiden sääntöjen voimaantulusta.

6. Jäsenyydestä eroaminen ja erottaminen

Jäsenellä on oikeus erota yhdistyksestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka ilmoittamalla erosta yhdistyksen kokouksessa merkittäväksi pöytäkirjaan.

Hallitus voi erottaa jäsenen yhdistyksestä, jos jäsen laiminlyö liiton edustajiston vahvistaman tai yhdistyksen oman jäsenmaksun suorittamisen yli kolmen kalenterikuukauden ajalta tai muuten jättää täyttämättä ne velvoitukset, joihin hän on yhdistykseen liittymällä sitoutunut tai on menettelyllään yhdistyksessä tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut yhdistystä tai ei enää täytä laissa taikka yhdistyksen säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

Eronnut tai erotettu jäsen menettää samalla kaikki oikeutensa yhdistyksessä.

7. Jäsenmaksut

Yhdistyksen jäsen on velvollinen suorittamaan liiton edustajiston syyskokouksen vuosittain päättämän jäsenmaksun, joka määräytyy ennakkoperinnän alaisesta palkkatulosta liiton hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Jäseniltä voidaan periä liiton edustajiston erityisestä syystä määräämä ylimääräinen jäsenmaksu, joka saa kuitenkin olla enintään kolmen kuukauden jäsenmaksua vastaava määrä.

Yhdistyksen vuosikokous voi hallituksen esityksestä määrätä jäseniltä perittäväksi yhdistyksen oman jäsenmaksun, jonka yhdistys itse perii.

8. Yhdistyksen luottamushenkilöt

Hallituksen puheenjohtajaksi ja hallituksen jäseneksi sekä hallituksen asettamien toimielinten jäseneksi voidaan valita ja niissä toimia vain työelämässä tai työmarkkinoiden käytettävissä oleva jäsen.

9. Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluu vuosikokouksessa valitut puheenjohtaja ja 4-10 muuta jäsentä **sekä enintään 10 yleisvarajäsentä**.

Hallituksen toimikausi on vuosikokousten välinen aika.

(2:n vuosikokouksen mallisäännöt)

Hallituksen toimikausi on syyskokousten välinen aika.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä ottaa keskuudestaan tai ulkopuoleltaan sihteerin, taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt.

Vuosikokouksessa valitun uuden hallituksen tulee pitää järjestäytymiskokous kuukauden sisällä valinnasta ja ilmoittaa yhdistyksen toimihenkilöiden tiedot liiton toimistoon.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta, kun he katsovat siihen olevan aihetta tai kun vähintään puolet hallituksen jäsenistä sitä vaatii.

Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. Äänestykset ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

Hallitus voi nimetä avukseen tarvittavia toimielimiä, joiden tehtävät määrittelee hallitus.

Hallituksen tehtävänä on

1. johtaa ja edustaa yhdistystä näiden sääntöjen, yhdistyksen kokouksen ja liiton päätösten mukaisesti
2. kutsua koolle yhdistyksen kokous ja valmistella siellä käsiteltävät asiat sekä huolehtia yhdistyksen kokouksen päätösten toteutumisesta
3. avustaa ja tukea liiton neuvottelutoimintaa sekä **työ- ja virkaehtosopimuksen** niin mahdollistaessa valvoa ja hoitaa sopimus- ja neuvottelutoimintaa liiton sääntöjen 20 § :n pohjalta
4. hoitaa yhdistyksen varoja ja muuta omaisuutta, **valmistella vuosittainen toiminta- ja taloussuunnitelma** sekä huolehtia kirjanpidosta ja tilinpäätöksen valmistumisesta
5. laatia tarvittaessa perusteltu esitys perittävästä yhdistyksen omasta jäsenmaksusta ja sen perimistavasta
6. hyväksyä ja erottaa jäsenet ja pitää jäsenistä liiton antamien ohjeiden mukaista luetteloa
7. pitää yhdistyksistä valituksi tulleisiin työpaikkojen luottamustoimisiin jatkuvaa yhteyttä
8. edistää yhdistyksen ja liiton tavoitteiden toteutumista ja niiden tunnetuksi tekemistä
9. hoitaa muut yhdistystä koskevat asiat.

Hallitus päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä.

10. Yhdistyksen nimen kirjoittaminen

Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai hallituksen määräämät toimihenkilöt, kaksi yhdessä.

11. Tilikausi ja tilintarkastus

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoinen ja hallituksen vuosikertomus on annettava toiminnantarkastajille/tilintarkastajille viimeistään kuukautta ennen vuosikokousta. Toiminnantarkastajien/tilintarkastajien tulee antaa kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen vuosikokousta hallitukselle.

12. Yhdistyksen kokoontuminen

Yhdistyksen vuosikokous pidetään vuosittain hallituksen määrämänä päivänä helmi-maaliskuussa.

2:n vuosikokouksen mallisäännöt

Yhdistyksen sääntömääräisiä kokouksia ovat vuosittain pidettävät kevätkokous, joka pidetään helmi-maaliskuussa ja syyskokous, joka pidetään loka-joulukuussa hallituksen määrämänä päivänä.

Ylimääräinen kokous pidetään, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai kun hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai kun vähintään kymmenesosa (1/10) yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä hallitukselta erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii. Kokous on pidettävä kolmenkymmenen vuorokauden kuluessa siitä, kun vaatimus sen pitämisestä on esitetty hallitukselle.

Yhdistyksen kokouksissa on jokaisella jäsenellä yksi ääni.

Yhdistyksen kokouksen päätökseksi tulee, ellei säännöissä ole toisin määrätty, se mielipide, jota on kannattanut yli puolet annetuista äänistä. Äänten mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

Hallituksen on kutsuttava yhdistyksen vuosikokous (kevät- tai syyskokous) koolle vähintään kaksi (2) viikkoa ennen kokousta ja ylimääräinen kokous vähintään kaksi (2) päivää ennen kokousta yhdistyksen kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä, liiton järjestölehdessä tai kotisivuilla tahi sähköpostitse.

Yhdistyksen kokoukseen voidaan osallistua hallituksen tai yhdistyksen kokouksen niin päättäessä myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta.

Liiton hallituksen jäsenillä ja henkilökuntaan kuuluvilla on läsnäolo- ja puheoikeus yhdistyksen kokouksissa ja tilaisuuksissa.

13. Yhdistyksen varsinainen kokous, yksi vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja toiminnantarkastajien/tilintarkastajien lausunto
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
7. **vahvistetaan** hallituksen laatima toiminta- ja taloussuunnitelma

8. valitaan hallituksen puheenjohtaja, jota kutsutaan yhdistyksen puheenjohtajaksi
9. päätetään hallituksen jäsenten lukumäärä huomioiden 9 §:n määräykset ja valitaan hallituksen muut jäsenet. Hallitusta valittaessa tulee ottaa huomioon alueellinen edustavuus ja yhdistyksen jäsenistön sukupuolijakauma ja rakenne
10. valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa taikka yksi tai kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajaa tarkastamaan alkavan vuoden tilejä ja toimintaa
11. päätetään yhdistyksen mahdollisen oman jäsenmaksun suuruus ja sen perintätapa
12. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Mikäli yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun.

Ennen liiton edustajistovaalia pidettävässä yhdistyksen kokouksessa valitaan yhdistyksen ehdokkaat edustajistovaaliin edellä kohdassa 9. mainittujen periaatteiden mukaisesti.

13. Yhdistyksen varsinainen kokous, kaksi vuosikokousta

Yhdistyksen kevätkokouksessa (helmi-maaliskuun aikana) käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja toiminnantarkastajien lausunto
6. päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille
7. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat

Yhdistyksen syyskokouksessa (loka-joulukuun aikana) käsitellään seuraavat asiat:

1. kokouksen avaus
2. valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa
3. todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. hyväksytään kokouksen työjärjestys
5. vahvistetaan yhdistyksen toiminta- ja taloussuunnitelma seuraavalle kalenterivuodelle
6. valitaan hallituksen puheenjohtaja, jota kutsutaan yhdistyksen puheenjohtajaksi
7. päätetään hallituksen jäsenten lukumäärä huomioiden 9 § :n määräykset ja valitaan hallituksen muut jäsenet. Hallitusta valittaessa tulee ottaa huomioon alueellinen edustavuus ja yhdistyksen jäsenistön sukupuolijakauma ja rakenne
8. valitaan yksi tai kaksi toiminnantarkastajaa ja varatoiminnantarkastajaa tarkastamaan alkavan vuoden tilejä ja toimintaa
9. päätetään yhdistyksen mahdollisen oman jäsenmaksun suuruus ja sen perintätapa
10. käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

14. Sääntöjen muuttaminen ja yhdistyksen purkaminen

Päätös sääntöjen muuttamisesta ja yhdistyksen purkamisesta on tehtävä yhdistyksen kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä. Kokouskutsussa on mainittava sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa varat siirretään liitolle käytettäväksi ammattiyhdistystoimintaa edistäviin tarkoituksiin.

15. Saavutetut jäsenoikeudet

Aikaisempien sääntöjen mukaan saavutetut jäsenoikeudet säilyvät.

Mallisääntöjen käyttöönotto

- Yhdistyksien vuosikokouskutsussa tulee mainita, että kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntömuutosta.
- Hallituksen tulee tehdä vuosikokoukselle esitys, kummat mallisäännöt se ottaa käyttöön.
- Vuosikokous hyväksyy uudet säännöt.
- Yhdistys tekee ilmoituksen uusista säännöistä PRH:een liittokaistan avulla ja päivittää samalla yhdistyksen toimihenkilöt.
- Kun ilmoitukset tehdään liittokaistan kautta, liitto maksaa sääntömuutoksen ja nimenkirjoittajien muuttamisen.
- Liittokaistan kautta onnistuu vain maalisääntöjen mukaiset säännöt.
- Jos säännöissä on hyväksytyjä poikkeamia, säännöt hyväksytään johtoryhmässä. Mikäli säännöissä on sellaisia poikkeamia, joita ei ole hyväksyttävissä poikkeamissa, liiton hallitus hyväksyy säännöt.

Yhdistyksen ei ole pakko ottaa mallisääntöjä käyttöön sellaisenaan vaan yhdistys voi myös poiketa osittain mallisäännöistä.

Ammattiliitto Pron sääntöjen 5 § ja 6 mom. mukaan
”Yhdistyksen muuttaessa sääntöjään, muutos on esitettävä hallituksen vahvistettavaksi”.

Hallitus on päättänyt tietyistä poikkeamista mallisääntöihin, jotka johtoryhmä voi hyväksyä. Mikäli säännöissä on muita kuin hyväksytyjä poikkeamia, on säännöt hyväksyttävä liiton hallituksessa.

Ennakkoon hyväksytyt poikkeamat mallisääntöihin

Yhdistykset voivat ottaa käyttöönsä myös mallisäännöistä poikkeavia sääntöjä, kunhan ne ovat yhdistyslain mukaisia ja poikkeamat ovat tässä mainituissa raameissa.

Muut kuin mallisääntöjen mukaiset säännöt yhdistys hoitaa suoraan PRH:n kanssa omilla kustannuksillaan.

Tässä on lueteltu ne poikkeamat, jotka vaikuttavat asiasisältöön.

Kaikki sellaiset säännöt, joissa on poikkeuksia suhteessa mallisääntöihin, on hyväksyttävä liiton hallituksessa.

- Rakenne
 - Sääntöjen rakenne voi poiketa mallisääntöjen rakenteesta, jos samat asiat sisältyvät eri pykäliin.
- Nimi
 - Jos liiton lyhenne Pro ei esiinny yhdistyksen nimessä, säännöissä tulee olla maininta siitä, että kyseessä on Ammattiliitto Pron jäsenyhdistys.
- Toiminta ja tarkoitus
 - Yhdistys voi neuvotella työehtosopimusten sovellutukset ja menettelytavat, jos siitä on työehtosopimuksessa maininta.
- Jäsenet
 - Jäsenkelpoisuus voidaan rajata tarkemmin kuin mallisäännöissä, esimerkiksi konserni- tai sopimusalaakohtaisesti.

- Eläkeläiset
 - Säännöissä voidaan myös todeta pelkästään, että eläkeläiset eivät voi olla yhdistyksen jäseniä.
- Kunniajäsenet
 - Yhdistyksellä voi olla kunniajäseniä, mutta heillä ei ole liiton jäsenmaksusta vapautusta.
- Jäsenmaksu
 - Yhdistys voi määrätä oman (ylimääräisen) jäsenmaksunsa maksamisesta.

- Päätöksentekorakenne
 - Yhdistyksellä voi olla jäsenkokouksen ja hallituksen lisäksi edustajisto.
- Yhdistyksen kokoukset
 - Yhdistys voi pitää useampia sääntömääräisiä kokouksia, samoin edustajisto.
- Muutoksen sääntöihin
 - Yhdistyksen sääntöjä voi muuttaa ja yhdistyksen lopettaa myös muulla tavoin kuin mallisäännöissä mainitaan, kunhan tapa on yhdistyslain mukainen.

- Hallitus
 - Hallituksen jäsenmäärä voi poiketa mallisääntöjen mukaisesta.
 - Hallitus voidaan valita enintään liiton edustajistokauden pituiseksi. Tällä hetkellä enintään neljä vuotta. Tällöin valinta tulisi ajoittaa samalle vuodelle kuin liiton hallinnon valinta.
 - Hallitus voi ohjata alueellista ja työpaikkatoimintaa, jos se on yhdistyksen rakenteen perusteella mahdollista.
 - Hallitus voi päättää yhdistyksen ehdokkaista liiton edustajistovaaleihin, mikäli se saa tähän kyseisenä vuonna valtuutuksen yhdistyksen kokoukselta tai yhdistyksen edustajistolta.
 - Hallituksella voi olla esimerkiksi sopimuksesta johtuvia edunvalvontatehtäviä, jotka voidaan mainita säännöissä.

